

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบพรรณนา (Descriptive research) โดยใช้การสัมภาษณ์ (Interview) ในเรื่องความรู้ ความคิดเห็น และการใช้บริการทางการแพทย์ของผู้ประกันตนที่ขึ้นทะเบียนกับโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ลักษณะประชากรและการเลือกประชากร

ลักษณะทั่วไปของประชากร

ผู้ประกันตนที่ขึ้นทะเบียนกับโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จากรายงานของสำนักงานประกันสังคมประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2536 มีจำนวนสถานประกอบการ 314 แห่ง ผู้ประกันตน 23,049 คน ซึ่งประกอบด้วยประเภทบริษัท โรงแรม ธนาคาร องค์กรเอกชน และส่วนราชการ จึงมีประชากรอยู่หลายลักษณะ มีความแตกต่างกันทั้งระดับการศึกษา รายได้ ลักษณะอาชีพ และขนาดของสถานประกอบการ

การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) โดย

1. จัดกลุ่มสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 20 คนขึ้นไปตามลักษณะการทำงาน เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. เป็นสถานประกอบการที่ต้องใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่มี 49 แห่ง
2. เป็นสถานประกอบการที่ทำงานในสำนักงานไม่ต้องใช้แรงงานมี 35 แห่ง
3. สถานประกอบการที่เป็นลูกจ้างส่วนราชการมี 19 แห่ง

รวม 103 แห่ง

เพื่อให้เหมาะสมกับเวลาการศึกษาและงบประมาณที่มีอยู่ ผู้ศึกษากำหนดสถานประกอบการที่ เลือกลงมาเป็นตัวอย่าง 5 สถานประกอบการ

2. เลือกตัวอย่างสถานประกอบการให้เป็นสัดส่วนกับจำนวนสถานประกอบการ ได้สถานประกอบการเป็นประเภทที่ 1 จำนวน 2 แห่ง ประเภทที่ 2 จำนวน 2 แห่ง และประเภทที่ 3 จำนวน 1 แห่ง

3. สุ่มตัวอย่างสถานประกอบการจากสถานประกอบการแต่ละประเภท ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ได้สถานประกอบการ 5 แห่งดังรายชื่อต่อไปนี้

ประเภทที่ 1 ได้แก่ - บริษัท ไชแอมโทแบคโค เอกซ์พอร์ต คอปอเรชั่น จำกัด

- บริษัท เชียงใหม่ชาร์ลมิชเชล จำกัด

ประเภทที่ 2 ได้แก่ - บริษัท เค เอส เอส อิเลคโทรนิคส์ (ประเทศไทย) จำกัด

- บริษัท ลานนาชนพลาย จำกัด

ประเภทที่ 3 ได้แก่ - สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคพายัพ

4. สุ่มตัวอย่างลูกจ้างจากสถานประกอบการแต่ละแห่ง 50 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) รวมเป็นตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 250 คน ตามรายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่างจากสถานประกอบการประเภทที่ 1 100 คน

กลุ่มตัวอย่างจากสถานประกอบการประเภทที่ 2 100 คน

กลุ่มตัวอย่างจากสถานประกอบการประเภทที่ 3 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากตำรา เอกสารงานวิจัย รวบรวมความรู้และแนวคิดมาสร้างแบบสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา รายได้ ลักษณะอาชีพ ระยะทางจากที่พักถึงสถานพยาบาลที่กำหนด และการมีสิทธิด้านการรักษาพยาบาล

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ได้แก่ ระเบียบข้อบังคับ สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ การใช้บริการทางการแพทย์ตามสิทธิประโยชน์ เช่น กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยนอกเวลาทำงาน และกรณีคลอดบุตร

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้บริการทางการแพทย์ของผู้ประกันตน ได้แก่ การปฏิบัติตนเมื่อเจ็บป่วย สถานบริการที่ไปรับการรักษา เหตุผลที่ไปสถานพยาบาลแห่งนั้น ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ความถี่ในการใช้บริการเปรียบเทียบระหว่างก่อนมีพระราชบัญญัติและหลังมีพระราชบัญญัติประกันสังคม

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกันตน เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกันสังคม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ บุคลากร คุณภาพบริการทางการแพทย์ ความสะดวกในการใช้บริการทางการแพทย์ ในกรณีที่ผู้ประกันตนป่วยแล้วมาใช้บริการที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ตามสิทธิของพระราชบัญญัติประกันสังคม

การหาความเชื่อมั่นและความตรงตามเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบแก้ไขให้มีความเหมาะสม ชัดเจนและถูกต้อง หลังจากนั้นนำไปทดสอบกับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรตัวอย่างที่ศึกษา ที่บริษัท เชียงใหม่ ทัศนการณ์ เลขที่ 123 หมู่ 3 ถนนเชียงใหม่ - สันกำแพง ตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 12 คน จากนั้นนำไปหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ได้ระดับความเชื่อมั่น 0.73 ในส่วนของความรู้ และ 0.87 ในส่วนของความคิดเห็น (มีสูตรที่ใช้ตามภาคผนวก)

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานและสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง

2. ผู้วิจัยอบรมพนักงานสัมภาษณ์จำนวน 7 คน เพื่อเป็นพนักงานสัมภาษณ์ช่วยผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ประกันตนในช่วงวันที่ 1 เมษายน 2535 - 30 พฤษภาคม 2535
3. นัดกลุ่มประชากรตัวอย่าง
4. สัมภาษณ์ประชากรตัวอย่าง โดยผู้วิจัยและพนักงานสัมภาษณ์
5. บรรณาธิกรข้อมูลที่รวบรวมได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d.)
2. วิเคราะห์คะแนนความรู้ด้วยค่าร้อยละ และหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA), t-test และ Chi - square โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS PC⁺
4. ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ใช้ระดับความมีนัยสำคัญเท่ากับ 0.05